

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
OBCHODNÁ FAKULTA

Evidenčné číslo: 102004/B/2022/36124048423660292

PRÁVNE ASPEKTY PREVÁDZKOVANIA
LYŽIARSKEHO STREDISKA

Bakalárska práca

2022

Filip Pupiš

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
OBCHODNÁ FAKULTA

PRÁVNE ASPEKTY PREVÁDZKOVANIA
LYŽIARSKEHO STREDISKA

Bakalárska práca

Študijný program: podnikanie v cestovnom ruchu a službách

Študijný odbor: ekonómia a manažment

Školiace pracovisko: Katedra služieb a cestovného ruchu

Vedúci záverečnej práce: JUDr. Lenka Vačoková, PhD.

Bratislava 2022

Filip Pupiš

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že záverečnú prácu som vypracoval samostatne, podľa odbornej literatúry a na základe konzultácií. Uviedol som všetku použitú literatúru.

V Bratislave, dňa 20.04.2022

.....

Filip Pupiš

Pod'akovanie

Touto cestou by som sa chcel poďakovať JUDr. Lenke Vačokovej, PhD. za pomoc, poskytnutie usmernení, mnoho cenných rád a za pripomienky pri vypracovávaní mojej záverečnej práce. Pánovi Ing. Miroslavovi Dobrotovi, PARK SNOW Donovaly a pánovi Ing. Michalovi Fenikovi, Ski Park Kalnica, Bike Park Kalnica za ich čas, ochotu poskytnúť mi cenné informácie, podeliť sa o praktické skúsenosti, ktoré som zužitkoval pri spracovaní bakalárskej práce. Taktiež by som chcel poďakovať rodičom, ktorí pri mne stali a podporovali ma.

ABSTRAKT

PUPIŠ, Filip: *Právne aspekty prevádzkovania lyžiarskeho strediska na Slovensku*. – Ekonomická univerzita v Bratislave. Obchodná fakulta: Katedra služieb a cestovného ruchu. Vedúci záverečnej práce: JUDr. Lenka Vačoková, PhD. – Bratislava: OF, 2022, 57 s.

Cieľom bakalárskej práce je na základe podrobnej analýzy rozobrať právnych aspektov prevádzkovania lyžiarskych stredísk na Slovensku, navrhnúť odporúčania pre ďalšie smerovanie právnej úpravy, využitie lyžiarskych stredísk mimo zimnej sezóny a vplyv environmentálneho prostredia na chod lyžiarskych stredísk. Bakalárska práca je rozdelená do štyroch kapitol. Prvá kapitola je venovaná definíciám pojmov: podnikateľ, podnikanie, lyžiarske stredisko, základnej typológii živností a podrobným definíciám pojmov, zákonov, vyhlášok a ďalších právnych pojmov, ktoré sa týkajú prevádzkovania lyžiarskeho strediska. V ďalšej časti je konkretizovaný hlavný cieľ a vedľajšie ciele práce a informácie o metodike práce a metódach skúmania. Posledná kapitola obsahuje dotazník, v ktorom sú rozobraté názory (právna úprava, Covid-19, prevádzka mimo zimnej sezóny, napredovanie stredísk do budúcnosti) prevádzkovateľov lyžiarskych stredísk. V záverečnej kapitole sme porovnali menšie lyžiarske stredisko Kalnica so SKI SNOW Donovaly. Zistovali sme rozdiely medzi nimi, pretože dané lyžiarske strediska majú iné lokalizačné, geografické podmienky a samozrejme veľkosť a ponuku služieb. Výsledkom riešenia danej problematiky je vytvorenie návrhov a odporúčaní, na základe ktorých predpokladáme zvýšenie efektívnosti fungovania lyžiarskych stredísk.

Kľúčové slová:

lyžiarske stredisko, cestovný ruch, právna úprava, pandémia, Donovaly, Kalnica

ABSTRACT

PUPIŠ, Filip: *Legal aspects of the operation of a ski resort in Slovakia*. – The University of Economics in Bratislava. Faculty of Commerce; Department of Services and Tourism. – Thesis supervisor: JUDr. Lenka Vačoková, PhD. – Bratislava: OF, 2022, 57 p.

The aim of the bachelor thesis is to analyze the legal aspects of ski resort operation in Slovakia and to suggest recommendations for the further legal regulation, to discuss the possibility of using ski resorts outside the winter season and to find out the impact of the environment on the operation of ski resorts. The bachelor thesis is divided into 4 chapters. The first chapter is focused on the definitions of terms like entrepreneur, business, ski resort, basic typology of trades, free trade and detailed definitions of terms, laws, decrees, and other legal concepts related to the operation of a ski resort. The next part specifies the main objective and sub-objectives of the thesis, information about the methodology of the work and methods of research. The last chapter contains a questionnaire in which the opinions of ski resort operators on various topics (such as legislation, Covid-19, operation outside the winter season, and the future progress of ski resorts) are discussed. In the final chapter we compared the smaller ski resort Kalnica to SKI SNOW Donovaly. We examined the differences between them, as the ski resorts have different locational and geographical conditions and, of course, different sizes and offer of services. As a result of the solution, we have created suggestions and recommendations, based on which we expect to increase the efficiency of the ski resorts.

Keywords:

ski resort, tourism, legislation, pandemic, Donovaly, Kalnica

Obsah

Úvod	9
1. Súčasný stav právnej úpravy prevádzkovania lyžiarskeho strediska na Slovensku	10
1.1 Definícia právnych pojmov.....	10
1.2 Súčasný legislatívny rámec upravujúci činnosť lyžiarskych stredísk	13
1.2.1 Činnosť v lyžiarskych strediskách upravuje v súčasnosti nasledovná legislatíva	14
1.3 Klasifikácia lyžiarskych stredísk na Slovensku.....	19
1.4 Živnostenské podnikanie	20
1.4.1 Druhy živností	21
1.5 Lanové dráhy	23
1.6 Lyžiarske vleky a iné zariadenia.....	27
2. Cieľ práce	30
3. Metodika práce a metódy skúmania	31
4. Výsledky práce a diskusia	33
4.1 Naše predpoklady, očakávania	33
4.2 Časť interview	35
4.3 Záverečná komparácia.....	45
4.4 Návrhy a odporúčania.....	47
Záver	50
Zoznam použitej literatúry	53
Zoznam príloh	57

Úvod

Cestovný ruch môžeme považovať za neustále sa rozvíjajúce odvetvie na celom svete. S cestovným ruchom sa spája cestovanie, ktoré patrí u ľudí k jednej z najobľúbenejších aktivít. Každý z nás si pod cestovaním predstaví niečo iné. Pre niekoho cestovanie znamená oddych, pre iného poznávanie. Nieкто cestuje rád sám, iný s rodinou, priateľmi. Nieкто obľubuje zimnú dovolenku na horách, iný letnú dovolenku pri mori. Uspokojiť všetky tieto potreby je hlavným cieľom cestovného ruchu.

Tému Právne aspekty prevádzkovania lyžiarskeho strediska na Slovensku sme si vybrali preto, že je nám veľmi blízka a bola to aktuálna téma počas pandémie. Prvý rok pandémie boli lyžiarske strediská zavreté alebo boli otvorené krátku dobu. Danú tému sme analyzovali z právneho hľadiska, z pohľadu vplyvu pandémie na lyžiarske strediská a ich budúcnosť, ako aj využitie lyžiarskych stredísk počas letnej sezóny.

Bakalárska práca je rozdelená na štyri kapitoly. V prvej kapitole sa venujeme právnym pojmom spojených s prevádzkovaním lyžiarskych stredísk, klasifikácií lyžiarskych stredísk, súčasnému legislatívnemu rámcu, zákonom, vyhláškam, živnostiam, lanovým dráham, lyžiarskym vlekom a iným zariadeniam. Druhá kapitola približuje cieľ práce a všetky čiastkové ciele stanovené počas jej tvorenia, dôležité pre získanie požadovaných výsledkov. Tretia kapitola sa zaoberá metodikou využitou pri písaní záverečnej práce a nami využitými metódami skúmania. Vo štvrtej kapitole sú naše očakávania, hypotézy a zistenia na základe dotazníka vyplneného od prevádzkovateľov lyžiarskych stredísk, z ktorého sme mali možnosť dozvedieť sa ako vnímajú celú situáciu. Vybrali sme dve lyžiarske strediská, ktoré sa nachádzajú pri obciach Kalnica a Donovaly. Tieto lyžiarske strediská majú iné predpoklady pre rozvoj, preto ich navzájom porovnáme. Na príklade lyžiarskeho strediska Ski Park Kalnica uvádzame, ako sa dá vysporiadať so zlými lokalizačnými predpokladmi a ako sa dá využiť lyžiarske stredisko aj mimo zimnej sezóny.

Cieľom bakalárskej práce je sformulovať návrhy a odporúčania pre budúci rozvoj lyžiarskych stredísk na Slovensku a ich možné využitie mimo zimnej sezóny.

1. Súčasný stav právnej úpravy prevádzkovania lyžiarskeho strediska na Slovensku

Na začiatku si rozoberieme základné pojmy, zákony, vyhlášky, ktoré sa týkajú problematiky prevádzkovania lyžiarskeho strediska na Slovensku.

1.1 Definícia právnych pojmov

Základným a hlavným prameňom práva v Slovenskej republike sú právne predpisy. Právny predpis vo forme ústavných zákonov, zákonov, nariadení, vyhlášok atď.

„Právny predpis je výsledkom normotvornej činnosti vecne príslušného orgánu verejnej moci, ktorým orgán verejnej moci predpisuje pravidlá správania vo forme právnej“ (Holub a kol., 2016, s. 22). Súhrn právnych predpisov je zverejnený v Zbierke zákonov.

Ústava SR

„Je základným prameňom práva obsahujúca celkovú úpravu základných spoločenských vzťahov, ktoré vyjadrujú povahu štátu a spoločnosti a východiskové princípy existencie a fungovania štátu“ (Holub a kol., 2016, s. 23).

Ústavné zákony

Dokumenty najvyššej právnej sily (Ústava SR a ústavné zákony), ktorým nesmú odporovať ostatné právne predpisy. Ústavné zákony sú osobitým druhom zákonov. Od ostatných (bežných) zákonov sa odlišujú vyšším stupňom právnej sily a ich formou (Holub a kol., 2016).

Zákon

Je základným druhom právnych predpisov, spravidla má všeobecnú záväznosť. Všeobecne záväzné právne predpisy sú prijímané Národnou radou SR. Zákony musia byť v súlade s Ústavou SR, ustanovenými zákonmi a medzinárodnými zmluvami (Holub a kol., 2016).

Nariadenia vlády

Všeobecne záväzné právne predpisy vyhlásené vládou SR. *Vláda nemôže pri vykonaní zákona nariadením prekročiť medze zákona. Kontrolu v tejto oblasti vykonáva ústavné*

súdnicstvo. Na jeho prijatie je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny členov vlády (Holub a kol., 2016, s. 24-25).

Vyhlášky

Všeobecne záväzné právne predpisy ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy SR vyhlásené v Zbierke zákonov SR (Holub a kol., 2016).

Nariadenia

Nariadenie (európsky zákon) patrí medzi najčastejšie používaný prameň sekundárneho práva v Európskej únii. Predstavuje nástroj zjednotenia právnych predpisov členských štátov. Nariadenie platí v každom členskom štáte Európskej únie jednotne a bezprostredne bez implementácie. Bezprostredná účinnosť znamená, že výkon z nich vyplývajúcich práv nesmie byť obmedzený ich viazaním na vydanie iných vykonávacích nariadení, než prípadne tých, ktoré nariadenie samé predpisuje (Holub a kol., 2016).

Podnikanie

Podnikaním sa zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len Obchodný zákonník) rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku alebo na účel dosiahnutia merateľného pozitívneho sociálneho vplyvu, ak ide o hospodársku činnosť registrovaného sociálneho podniku.

Podnikateľ

Podnikateľom môže byť fyzická alebo právnická osoba. Legálnu definíciu podnikateľa nájdeme v § 2 ods. 2 Obchodného zákonníka. V zmysle tohto ustanovenia sa za podnikateľa považujú:

- osoby zapísané v obchodnom registri - nie je dôležité, či ich zápis bol povinný alebo dobrovoľný, tiež nie je dôležité či fakticky osoba vykonáva podnikateľskú činnosť,
- osoby, ktoré podnikajú na základe živnostenského oprávnenia - môže ísť o právnické osoby aj o fyzické osoby, v prípade právnických osôb ide o tie, ktoré sa nezapisujú do obchodného registra, ale zákon im umožňuje podnikat' (napr. občianske združenie).
- osoby, ktoré podnikajú na základe iného ako živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov - patria sem napr. daňoví poradcovia, audítori, znalci, notári,

fyzické osoby, ktoré vykonávajú poľnohospodársku výrobu a sú zapísané v evidencií podľa osobitného predpisu - ide o samostatne hospodáriacich roľníkov, ktorí sú zapísaní v evidencií obce.

1.2 Súčasný legislatívny rámec upravujúci činnosť lyžiarskych stredísk

Manažérska organizácia, prevádzkovateľ osobnej lanovej dopravy, resp. investor sa v lyžiarskom stredisku musí riadiť platnou legislatívou zameranou predovšetkým na životné prostredie. V prípade technologických zmien je potrebné získať potrebné povolenia na výstavbu, resp. rekonštrukciu zariadení a pre posudzovanie vplyvov na životné prostredie. V prípade, že sa lyžiarske stredisko nachádza v chránenom území, musí sa dodržiavať príslušná platná legislatíva zameraná na ochranu prírody (nariadenia vlády o národných parkoch, vyhlášky Ministerstva kultúry SR o chránených krajinných oblastiach a vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR o chránených areáloch a prírodných pamiatkach). Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky pri posudzovaní uvedených činností vydáva stanoviská pre príslušné orgány ochrany prírody a krajiny (orgány životného prostredia) len za jednu zložku životného prostredia (ochrana prírody), ostatné zložky (ochrana ovzdušia, vôd, odpadové hospodárstvo) patria do kompetencie iných štátnych orgánov.

Stanoviská orgánov ochrany prírody sú ale len jedným z podkladov pre vydanie územného rozhodnutia alebo stavebného povolenia, ktoré vydáva stavebný úrad (spravidla obec). Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov upravuje pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí, ako aj práva a povinnosti právnických osôb a fyzických osôb pri ochrane krajiny.

Manažérske organizácie (Oblasťná organizácia cestovného ruchu a Krajská organizácia cestovného ruchu) vznikajú ako dôsledok potreby zvýšenia konkurencieschopnosti cieľových miest na základe dobrovoľného rozhodnutia partnerov súkromného a verejného sektora. Na Slovensku je ich činnosť upravená zákonom č. 91/2010 Z.z. o podpore cestovného ruchu v znení neskorších predpisov. Zákon vytvoril prostredie pre uplatňovanie kooperatívneho manažmentu a marketingu cieľových miest. Napriek tomu mnohé manažérske organizácie cestovného ruchu na Slovensku nemajú dostatočné vedomosti, ani praktické skúsenosti s uplatňovaním manažmentu a marketingu cieľového miesta, čo spôsobuje, že cieľové miesta na Slovensku nie sú dostatočne konkurencieschopné na trhu cestovného ruchu.

Aktivity väčšiny manažérskych organizácií sú obmedzené najmä na marketingovú komunikáciu (reklamu, tlač brožúr a podporu podujatí), pričom absentuje strategické plánovanie a elektronický marketing a tak ich činnosť v súčasnosti nezodpovedá požiadavkám profesionálneho manažmentu cieľových miest.

1.2.1 Činnosť v lyžiarskych strediskách upravuje v súčasnosti nasledovná legislatíva

V tejto časti stručne popíšeme zákony a vyhlášky, ktoré sa týkajú prevádzkovania lyžiarskych stredísk na Slovensku. V ďalšej časti našej práce sa budeme venovať zákonom a vyhláškam, ktoré sú najdôležitejšie pri prevádzkovaní a detailnejšie ich rozoberieme.

Zákon č. 513/2009 Z. z. o dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o dráhach) je veľmi dôležitý pri prevádzkovaní lyžiarskych stredísk, pretože upravuje druhy dráh a pravidlá ich výstavby a prevádzky, schvaľovanie typov dráhových vozidiel a povoľovanie ich prevádzky, prevádzku určených technických zariadení a oprávnenia na vykonávanie určených činností, odbornú spôsobilosť, zdravotnú spôsobilosť a psychickú spôsobilosť na výkon práce na dráhach a ďalšie náležitosti podľa ustanovenia § 1 odsek 1, ktoré rozoberieme podrobnejšie v nasledujúcej časti.

Zákon č. 514/2009 Z. z. o doprave na dráhach v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o doprave na dráhach). Predmetom tohto zákona sú v zmysle § 1 podmienky poskytovania dopravných služieb na dráhach dráhovými podnikmi, práva a povinnosti dopravcov a cestujúcich vo verejnej osobnej doprave, práva a povinnosti dopravcov a odosielateľov a príjemcov vecí v nákladnej doprave, certifikácia rušňovodičov a verejná správa v doprave na dráhach.

Vyhláška Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky č. 205/2010 Z. z. o určených technických zariadeniach a určených činnostiach a činnostiach na určených technických zariadeniach v znení neskorších predpisov (ďalej len Vyhláška o určených technických zariadeniach a určených činnostiach a činnostiach na určených technických zariadeniach). Táto vyhláška upravuje v zmysle § 1 okrem iného podrobnosti o špecifikácií určených technických zariadení, podrobnosti

o overovaní a schvaľovaní spôsobilosti určených technických zariadení na prevádzku na dráhe, podrobnosti o požiadavkách na zaistenie bezpečnosti prevádzky a obsluhy určených technických zariadení, podrobnosti o vykonávaní určených činností a podmienky na získanie odbornej spôsobilosti na činnosti určených technických zariadeniach.

Vyhláška Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky č. 245/2010 Z. z. o odbornej spôsobilosti, zdravotnej spôsobilosti a psychickej spôsobilosti osôb pri prevádzkovaní dráhy a dopravy na dráhe v znení neskorších predpisov (ďalej len Vyhláška o odbornej spôsobilosti a zdravotnej spôsobilosti osôb). Táto vyhláška upravuje v zmysle § 1 podrobnosti o odbornej príprave a o overovaní odbornej spôsobilosti uchádzačov a zamestnancov, ktorí vykonávajú pracovné činnosti pri prevádzkovaní dráhy a dopravy na dráhe, požiadavky na odbornú spôsobilosť, zdravotnú spôsobilosť a psychickú spôsobilosť osôb, rozsah a druhy lekárskeho preventívneho prehliadok a psychologických vyšetrení a podrobnosti o získavaní posudkov o zdravotnej spôsobilosti a psychickej spôsobilosti, požiadavky na vydanie poverenia právnickým osobám na posudzovanie zdravotnej spôsobilosti osôb prevádzkovateľov dráh a dráhových podnikov, požiadavky na vydanie poverenia právnickým osobám na posudzovanie psychickej spôsobilosti osôb prevádzkovateľov dráh a dráhových podnikov a požiadavky na vydanie poverenia právnickým osobám a fyzickým osobám - podnikateľom na vzdelávanie a overovanie odbornej spôsobilosti osôb prevádzkovateľov dráh a dráhových podnikov.

Vyhláška Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky č. 350/2010 Z. z. o stavebnom a technickom poriadku dráh v znení neskorších predpisov (ďalej len Vyhláška o stavebnom a technickom poriadku dráh) upravuje podľa § 1 podrobnosti o technicko-bezpečnostnej skúške stavieb, stavebno-technických požiadavkách na projektovanie dráh a na ich výstavbu a prevádzku a technických parametroch dráh.

Vyhláška Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky č. 351/2010 Z. z. o dopravnom poriadku dráh v znení neskorších predpisov (ďalej len Vyhláška o dopravnom poriadku dráh). Táto vyhláška v zmysle § 1 ustanovuje podrobnosti o prevádzkovaní jednotlivých druhov dráh a ich súčastí, prevádzkovaní dopravy na dráhach, prevádzke dráhových vozidiel, technicko-bezpečnostnej skúške dráhových vozidiel,

technických prehliadkach dráhových vozidiel, náležitostiach licencie, náležitostiach žiadosti na začatie konania o povolenie na prevádzkovanie dráhy a náležitosti povolenia na prevádzkovanie dráhy.

Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o ochrane prírody). Predmetom tohto zákona je pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí, ako aj práva a povinnosti právnických osôb a fyzických osôb pri ochrane prírody a krajiny s cieľom dlhodobu zabezpečiť zachovanie prírodnej rovnováhy a ochranu rozmanitosti podmienok a foriem života, prírodných hodnôt a krás a utvárať podmienky na trvalo udržateľné využívanie prírodných zdrojov a na poskytovanie ekosystémových služieb, berúc do úvahy hospodárske, sociálne a kultúrne potreby, ako aj regionálne a miestne pomery. Ak tento zákon neustanovuje inak, vzťahujú sa na ochranu zložiek životného prostredia napríklad zákon č. 184/2002 Z. z. o vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o životnom prostredí) okrem iného v § 3 písmeno a) definuje pojem vplyv na životné prostredie, ktorým je *akýkoľvek priamy alebo nepriamy vplyv na životné prostredie vrátane vplyvu na zdravie ľudí, flóru, faunu, biodiverzitu, pôdu, klímu, ovzdušie, vodu, krajinu, prírodné lokality, hmotný majetok, kultúrne dedičstvo a vzájomné pôsobenie medzi týmito faktormi.*

Zákon č. 50/1976 Z. z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len stavebný zákon) . V zmysle § 1 odsek 1 a 2 tohto zákona územným plánovaním *sa sústavne a komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určujú sa jeho zásady, navrhuje sa vecná a časová koordinácia činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno-historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja. Územné plánovanie vytvára predpoklady pre trvalý súlad všetkých činností v území s osobitným zreteľom na starostlivosť o životné prostredie, dosiahnutie ekologickej rovnováhy a zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja, na šetrné využívanie prírodných zdrojov a na zachovanie prírodných, civilizačných a kultúrnych hodnôt.*

Zákon č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o podpore cestovného ruchu), ktorého predmetom je v zmysle § 1 podpora cestovného ruchu v Slovenskej republike, práva a povinnosti fyzických osôb a právnických osôb pôsobiacich v cestovnom ruchu, tvorba koncepčných dokumentov a financovanie rozvoja cestovného ruchu.

Zákon č. 544/2002 Z. z. o Horskej záchranej službe v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o horskej službe). Tento zákon v ustanovení § 1 upravuje zriadenie, postavenie a úlohy Horskej záchranej služby, práva a povinnosti právnických a fyzických osôb v súvislosti s bezpečnosťou osôb v horských oblastiach, práva a povinnosti prevádzkovateľov lyžiarskych tratí a prevádzkovateľov zariadení určených na osobnú lanovú dopravu podľa paragrafu 8 a sankcie za porušenie povinností ustanovených týmto zákonom podľa § 14.

Vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 469/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú hranice horských oblastí, v ktorých vykonáva činnosť Horská záchranná služba v znení neskorších predpisov (ďalej len Vyhláška o hraniciach horských oblastí). Táto vyhláška upravuje hranice horských oblastí, v ktorých vykonáva činnosť Horská záchranná služba.

Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o podpore regionálneho rozvoja). Predmetom právnej úpravy sú v zmysle § 1 ciele a podmienky podpory regionálneho rozvoja, pôsobnosť orgánov štátnej správy, vyšších územných celkov, obcí a ďalších subjektov územnej spolupráce podľa IV. časti tohto zákona a podmienky na koordináciu a realizáciu regionálneho rozvoja. Poskytovanie finančných prostriedkov z fondov Európskej únie upravujú osobitné predpisy.

Zákon č. 508/2009 Z. z. Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci s technickými zariadeniami tlakovými, zdvíhacími, elektrickými a plynovými a ktorou sa ustanovujú technické zariadenia, ktoré sa považujú za vyhradené technické zariadenia (ďalej len Vyhláška o BOZP o technických zariadeniach) Táto vyhláška ustanovuje informácie na zaistenie BOZP, podrobnosti o odbornej spôsobilosti na výkon niektorých pracovných činností a na obsluhu niektorých

technických zariadení. Technické zariadenia, ktoré sa považujú za určené technické zariadenia. Táto vyhláška sa vzťahuje na technické zariadenia tlakové, zdvíhacie, elektrické a plynové a ich časti.

Zákon 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon o BOZP) Tento zákon ustanovuje všeobecné zásady prevencie, základné podmienky na BOZP a na vylúčenie rizík a faktorov podmieňujúcich vznik pracovných úrazov, chorôb z povolania a iných poškodení zdravia z práce.

Vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 469/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú hranice horských oblastí, v ktorých vykonáva činnosť Horská záchranná služba v znení neskorších predpisov (ďalej len Vyhláška o hraniciach horských oblastí). Táto vyhláška upravuje hranice horských oblastí, v ktorých sa vykonáva činnosť Horskej záchrannej služby.

Vyhláška Ministerstva stavebníctva Slovenskej republiky č. 77/1965 Z. z., o výcviku, spôsobilosti a registrácii obslúh stavebných strojov (ďalej len Vyhláška o výcviku, spôsobilosti a registrácii obslúh stavebných strojov). Táto vyhláška upravuje stavebné stroje ktoré smú byť v súvislosti s vykonávaním zemných alebo iných stavebných prác obsluhované len tým, ktorým Ministerstvo stavebníctva alebo orgán ním poverený udelí na obsluhu oprávnenie.

Vyhláška Slovenského úradu bezpečnosti práce a Slovenského banského úradu č. 208/1991 Z. z. o bezpečnosti práce a technických zariadení pri prevádzke, údržbe a opravách vozidiel (ďalej len Vyhláška o bezpečnosti práce a technických zariadení pri prevádzke, údržbe a opravách vozidiel). Vyhláška určuje povinnosti fyzických a právnických osôb ktoré prevádzkujú, udržiavajú a opravujú vozidlá prevádzkovateľov a ich pracovníkov.

Vyhláška Slovenského úradu bezpečnosti práce a Slovenského banského úradu č. 374/1990 Z.z. o bezpečnosti práce a technických zariadení pri stavebných prácach (ďalej len Vyhláška o bezpečnosti práce pri stavbách). Vyhláška ustanovuje požiadavky na zaistenie bezpečnosti práce a technických zariadení pri príprave a vykonávaní stavebných, montážnych, udržiavacích prác a pri prácach s nimi spojenými.

1.3 Klasifikácia lyžiarskych stredísk na Slovensku

Lyžiarske strediská na celom svete sú našou súčasťou už desiatky rokov. Pojem kúpeľný a športový cestovný ruch patria k najstarším podobám cestovného ruchu na území Slovenska. (Cákoci, 2013) Najdôležitejšie faktory rozvoja cestovného ruchu na Slovensku boli pohoria a kúpele. Pojem športový cestovný ruch definovalo množstvo domácich aj zahraničných autorov (Gibson 2006, Malcolm 2008, Gúčík 2010, Matlovičová et al. 2015 a iní) a zhodli sa, že ide o aktivity účastníkov cestovného ruchu zamerané na všetky formy aktívnej alebo pasívnej účasti na športových aktivitách. Lyžiarsky turizmus zaraďujeme medzi zimný cestovný ruch. Dôležitým predpokladom na rozvoj lyžiarskeho turizmu sú vhodné prírodné predpoklady, vybudovaná lyžiarska infraštruktúra, kde zaraďujeme bežecké a zjazdové lyžiarske trate, vleky, lanovky a služby spojené s lyžiarskymi strediskami.

„Začiatky lyžiarskeho cestovného ruchu na Slovensku siahajú do prvej polovice 20. storočia, keď podľa Matlovičovej (2015) vznikali najstaršie lyžiarske strediská v Tatrách“. Vzhľadom na odlišnú úroveň infraštruktúry a rôzne prírodné predpoklady majú aj lyžiarske strediská na Slovensku rozličnú úroveň. Otrubová (1998) vytvorila podľa dvoch parametrov typizáciu lyžiarskych stredísk na Slovensku, podľa prepravnej kapacity a počtu dopravných horských zariadení. Výsledkom bolo 5 veľkostných typov lyžiarskych stredísk. Našou snahou bolo do detailu rozobrať právne aspekty prevádzkovania lyžiarskeho strediska.

1.4 Živnostenské podnikanie

Zákon č. 455/1991 Zb. Živnostenský zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len živnostenský zákon alebo ŽZ) zaradzujeme do základných právnych predpisov, ktoré upravujú podmienky podnikania. Upravuje vzťahy medzi štátom a podnikateľmi z hľadiska verejných záujmov.

Živnosťou je v zmysle § 2 ŽZ sústavná činnosť prevádzkovaná samostatne, vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť, za účelom dosiahnutia zisku alebo za účelom dosiahnutia merateľného pozitívneho sociálneho vplyvu. Živnosť môžu prevádzkovať fyzická osoba (živnostník) alebo právnická osoba ak spĺňa tieto podmienky:

- dosiahnutie veku 18 rokov,
- spôsobilosť na právne úkony,
- bezúhonnosť.

Fyzická osoba s bydliskom alebo právnická osoba so sídlom mimo územia Slovenskej republiky môže na území Slovenskej republiky prevádzkovať živnosť za rovnakých podmienok a v rovnakom rozsahu ako slovenská fyzická osoba alebo slovenská právnická osoba, ak z tohto zákona alebo z iného osobitného predpisu nevyplýva nič iné. Na účely tohto zákona sa slovenskou fyzickou osobou rozumie fyzická osoba s bydliskom na území Slovenskej republiky a slovenskou právnickou osobou právnická osoba so sídlom na území Slovenskej republiky.

Bezúhonnosť - za bezúhonného sa na účely živnostenského zákona nepovažuje ten, kto bol právoplatne odsúdený za trestný čin hospodársky, trestný čin proti majetku alebo iný trestný čin spáchaný úmyselne, ktorého skutková podstata súvisí s predmetom podnikania, ak sa nehľadí, akoby nebol odsúdený podľa § 69 a 70 Trestného zákona v znení neskorších predpisov. Za bezúhonného sa nepovažuje osoba, ktorá vo vzťahu k predmetu podnikania nespĺňa ani podmienky bezúhonnosti podľa osobitného predpisu podľa § 25 ods. 2 č. Zákona o výbušninách, výbušných predmetoch a munícii a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Osobitné podmienky prevádzky živnosti je odborná alebo iná spôsobilosť podľa živnostenského zákona. U právnickej osoby musí tieto podmienky spĺňať jej zodpovedný zástupca ak živnostenský zákon neurčuje inak. Osobitou odbornou spôsobilosťou je súhrn teoretických vedomostí, praktických schopností a ovládanie technických alebo technologických postupov, ktoré musí spĺňať každý, čo vykonáva túto činnosť.

1.4.1 Druhy živnosti

Remeselné - podmienkou prevádzkovania živnosti je odborná spôsobilosť získaná vyučením v odbore. Odborná spôsobilosť sa preukazuje výučným listom alebo iným dokladom o riadnom skončení daného učebného odboru alebo príslušného študijného odboru. **Viazané** - podmienkou prevádzkovania živnosti je okrem splnenia všeobecných podmienok aj splnenie podmienky odbornej spôsobilosti získanej inak. Viazané živnosti sú uvedené v prílohe č. 2 Živnostenského zákona. **Voľné** - budeme ich rozoberať v nasledujúcom texte, pretože prevádzkovanie lyžiarskeho strediska zaraďujeme do voľnej živnosti.

Voľné živnosti

V tejto časti budeme rozobrať a definovať voľnú živnosť. Na prevádzkovanie lyžiarskeho strediska potrebujeme mať zriadenú voľnú živnosť. V Zozname odporúčaných voľných živností uverejnenom na stránke Ministerstva vnútra Slovenskej republiky nájdeme, aké činnosti patria do voľnej živnosti v Sekcii H - Doprava a skladovanie sa nachádza divízia 4901, v rámci ktorej je možné vykonávať najmä túto činnosť pod názvom Prevádzkovanie lyžiarskych vlekov.

Osoby, ktoré majú záujem o získanie oprávnenia na prevádzkovanie voľných živností preukazujú sa len splnením všeobecných podmienok. Nie je potrebné sa preukázať odbornou ani inou spôsobilosťou, preto netreba žiadať o uznanie odbornej spôsobilosti v zahraničí. Na prevádzkovanie voľnej živnosti musí osoba so záujmom o podnikanie získať osvedčenie o živnostenskom oprávnení, vydáva ho miestny príslušný okresný úrad (odbor živnostenského podnikania), ktorý je v postavení jednotného kontaktného miesta bydliska fyzickej osoby alebo sídla právnickej osoby na základe ohlásenia živnosti. Na získanie osvedčenia o živnostenskom oprávnení musí žiadateľ spĺňať všeobecné podmienky prevádzkovania živnosti a uhradiť poplatok 5€ za každú voľnú živnosť. Elektronické ohlásenie voľnej živnosti cez stránku www.slovensko.sk je zadarmo.

Po splnení všetkých podmienok môže fyzická osoba a právnická osoba, ktorá je zapísaná v obchodnom registri a právnická osoba, ktorá sa nezapisuje do obchodného registra začať podnikáť už v deň ohlásenia živnosti. Fyzické osoby s bydliskom v štáte, ktorý nie je členským štátom EÚ, zmluvnou stranou dohody o Európsky hospodársky priestor alebo zmluvným štátom Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj, ktoré nemajú udelený pobyt na území SR, vzniká živnostenské oprávnenie najskôr dňom udelenia povolenia na pobyt. Oprávnenie prevádzkovať živnosť vzniká právnickým osobám zápisom do obchodného registra, právnickým osobám, ktoré

sa do obchodného registra nezapisujú alebo ak je v ohlášení uvedený neskorší deň začatia živnosti, týmto dňom; za deň ohlásenia sa považuje deň, ktorým má ohlásenie všetky náležitosti v zmysle § 45, 45a a 46. Podanie, ktoré spĺňa náležitosti ohlásenia a obsahuje predmet podnikania, na ktorý už podnikateľovi vzniklo živnostenské oprávnenie, alebo ktorý nie je živnosťou, nie je ohlášením. Jednotné kontaktné miesto vydáva osvedčenie o živnostenskom podnikaní najneskôr do troch pracovných dní odo dňa, ohlásenia živnosti a doručenia výpisu registra trestov.

1.5 Lanové dráhy

Prevádzkovatelia lanových dráh pre zaistenie bezpečnej a spoľahlivej prevádzky zariadení sú povinní vykonávať predpísané revízie a revízne skúšky v lehotách stanovených príslušným právnym predpisom (Vyhláška o určených technických zariadeniach a určených činnostiach a činnostiach na určených technických zariadeniach). Zároveň uvedené zariadenia musia byť prevádzkované podľa prevádzkových a bezpečnostných predpisov, spracovaných pre konkrétne zariadenie podľa miestnych podmienok.

Činnosti súvisiace s prevádzkou lanových dráh môžu vykonávať len odborne spôsobilé osoby, pričom rozsah a spôsob získania odbornej spôsobilosti na činnosť na lanových dráhach stanovuje zákon o dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov a Vyhláška o určených technických zariadeniach a určených činnostiach a činnostiach na určených technických zariadeniach a Vyhláška o odbornej spôsobilosti a zdravotnej spôsobilosti osôb. Overovať odbornú spôsobilosť osoby v prevádzke lanovej dráhy môže len bezpečnostný orgán, alebo ním poverená právnická osoba.

Revízie zariadení lanových dráh

Tieto sa vykonávajú v periodických lehotách stanovených Vyhláškou o určených technických zariadeniach a určených činnostiach a činnostiach na určených technických zariadeniach a to 1x za 12 mesiacov. Revízie môžu vykonávať len právnické osoby a fyzické osoby na základe oprávnenia vydaného bezpečnostným orgánom.

Kontrola ocelových konštrukcií lanových dráh

Kontroly – inšpekcie ocelevej konštrukcie lanovej dráhy sa vykonávajú v lehotách podľa zaradenia ocelevej konštrukcie do triedy podľa zhotovenia, ako je to stanovené vo Vyhláške o určených technických zariadeniach a určených činnostiach a činnostiach na určených technických a zhotovovania ocelových a hliníkových konštrukcií druhá časť o technických požiadavkách na ocelové konštrukcie. Pre lanové dráhy platí trieda zhotovenia EXC2 (vo výnimočných prípadoch EXC3) a početnosť inšpekcií predmetnej ocelevej konštrukcie stanovuje zhotovovanie ocelových konštrukcií a hliníkových konštrukcií v časti prvej o posudzovaní a overovaní stálosti vlastností konštrukčných prvkov. Prevádzkovateľ musí zabezpečiť vykonanie inšpekcií ocelových konštrukcií po počiatočnom posúdení resp. po uvedení do prevádzky v lehotách: 3 roky.

Odborná príprava a odborná skúška na získanie odbornej spôsobilosti na činnosť

V zmysle § 31 a 32 zákona o dráhach a nadväznosti na Vyhlášku o odbornej spôsobilosti a zdravotnej spôsobilosti osôb ustanovenie § 4 vyhlášky o odbornej spôsobilosti môže vykonávať pracovné činnosti na lanovej dráhe, ktoré sú dôležité z hľadiska bezpečnosti, môžu len zamestnanci s odbornou spôsobilosťou. Odborná spôsobilosť sa získava odbornou prípravou v poverenom vzdelávacom zariadení, overuje sa skúškou a osvedčuje sa dokladom o odbornej spôsobilosti zmysle paragrafu 4.

Jedná sa o pracovníkov:

- a/ na riadenie prevádzkovania lanovej dráhy a dopravy na lanovej dráhe (manažér prevádzky),
- b/ na riadenie a obsluhu lanovej dráhy (vedúci prevádzky),
- c/ na riadenie chodu lanovej dráhy (operátor).

Periodická odborná skúška na udržanie odbornej spôsobilosti

V zmysle § 31 a 32 zákona o dráhach nadväznosti na Vyhlášku o odbornej spôsobilosti a zdravotnej spôsobilosti osôb ustanovuje § 5 o odbornej spôsobilosti, pracovníci vykonávajúci pracovné činnosti na lanovej dráhe vyžadujúce odbornú spôsobilosť sa musia raz za 3 roky podrobiť periodickej odbornej skúške na overenie úrovne odborných teoretických vedomostí.

Jedná sa o pracovníkov:

- a/ na riadenie prevádzkovania lanovej dráhy a dopravy na lanovej dráhe (manažér prevádzky),
- b/ na riadenie a obsluhu lanovej dráhy (vedúci prevádzky),
- c/ na riadenie chodu lanovej dráhy (operátor).

Odborná, periodická príprava a odborná skúška na získanie odbornej spôsobilosti pre personál

V zmysle § 31 a 32 zákone o dráhach sa jedná o ostatný prevádzkový personál, ktorého činnosť určí prevádzkovateľ lanovej dráhy (ako napr.: údržbár, staničný pracovník, sprievodca a pod.).

Pravidelné školenia pre osoby vykonávajúce pracovné činnosti, vyžadujúce odbornú spôsobilosť

V zmysle § 32 odstavcu 4 zákone o dráhach pracovníci vykonávajúci pracovné činnosti na lanovej dráhe, vyžadujúce odbornú spôsobilosť (podieľajúci sa na riadení, obsluhu a prevádzke lanovej dráhy) sa musia na jej udržanie minimálne dvakrát ročne s rozložením na šesťmesačné obdobia zúčastniť pravidelného preškolenia organizovaného prevádzkovateľom lanovej dráhy alebo povereným vzdelávacím zariadením.

Vstupná odborná príprava, odborná príprava pred periodickou odbornou skúškou a overenie odbornej spôsobilosti pracovníkov na určených technických elektrických zariadeniach

V zmysle § 18 zákona o dráhach a nadväznosti na § 22 a 32 Vyhlášky o určených technických zariadeniach a určených činnostiach a činnostiach na určených technických zariadeniach elektrických môžu vykonávať len fyzické osoby s platným dokladom o odbornej spôsobilosti. Doklad môžu získať u bezpečnostného orgánu alebo ním poverenej právnickej osoby na základe odborného vzdelania, absolvovania vstupnej odbornej prípravy a overenia odbornej spôsobilosti. Po získaní odbornej spôsobilosti musí držiteľ každých päť rokov absolvovať aktualizáciu odbornú prípravu a vykonať periodickú odbornú skúšku u poverenej právnickej osoby alebo bezpečnostného orgánu. Rozsah vstupnej a aktualizácie odbornej prípravy je stanovený vo Vyhláške o určených technických zariadeniach a určených činnostiach a činnostiach na určených technických zariadeniach.

Vstupná odborná príprava, odborná príprava pred periodickou odbornou skúškou a overenie odbornej spôsobilosti pracovníkov pre samostatné riadenie a vykonávanie práce pri opravách a spletaní ocelových lán na lanových dráhach

V zmysle § 18 zákona o dráhach a nadväznosti na § 32 Vyhlášky o určených technických zariadeniach a určených činnostiach a činnostiach na určených technických zariadeniach pre samostatné vykonávanie a riadenie práce pri opravách a spletaní lán lanových dráh, môžu vykonávať len fyzické osoby s platným dokladom o odbornej spôsobilosti. Doklad môžu získať u bezpečnostného orgánu alebo ním poverenej právnickej osoby na základe odborného vzdelania, absolvovania vstupnej odbornej prípravy a overenia odbornej spôsobilosti. Po získaní odbornej spôsobilosti musí držiteľ každých päť rokov absolvovať aktualizáciu odbornú prípravu a vykonať periodickú odbornú skúšku u poverenej právnickej

osoby alebo bezpečnostného orgánu. Rozsah vstupnej a aktualizáčnej odbornej prípravy je stanovený Vyhláškou o určených technických zariadeniach a určených činnostiach a činnostiach na určených technických zariadeniach.

Technická pomoc pri spracovaní predpisov

U lanových dráh sa jedná o spracovanie nových resp. novelizovaných prevádzkových predpisov, výcvikových a skúšobných poriadkov a prepravných poriadkov, súvisiacich s prevádzkou lanových dráh v zmysle zákona o dráhach.

1.6 Lyžiarske vleky a iné zariadenia

Prevádzkovatelia lyžiarskych vlekov, zasnežovacích zariadení, osvetlenia lyžiarskych tratí, prevádzkových objektov, hotelov, chát a podobne pre zaistenie bezpečnej a spoľahlivej prevádzky týchto zariadení sú povinní zabezpečiť vykonávanie predpísaných prehliadok a skúšok v lehotách stanovených príslušným právnym predpisom (Vyhláška o BOZP o technických zariadeniach). Zároveň zariadenia musia byť prevádzkované podľa prevádzkových a bezpečnostných predpisov, spracovaných pre konkrétne zariadenie podľa miestnych podmienok. Pracovníci vykonávajúci obsluhu a opravu lyžiarskych vlekov, vodiči snežných pásových vozidiel, snežných skútrov, elektrikári, splietači lán musia svoju odbornú spôsobilosť preukazovať príslušným preukazom, osvedčením resp. iným dokladom na predmetnú činnosť.

Odborné prehliadky a odborné skúšky (revízie) zariadení lyžiarskych vlekov

Lyžiarske vleky sú v zmysle Vyhlášky BOZP o technických zariadeniach zaradené medzi vyhradené technické zariadenia skupiny „A“, pričom vykonávanie odborných prehliadok a skúšok (revízií) strojného a elektrického zariadenia lyžiarskych vlekov je stanovené v uvedenej vyhláške v nasledovných lehotách: periodické 1x ročne, pred prvým uvedením do prevádzky, - po demontáži a opätovnej montáži, - po rekonštrukcii, po odstavení dlhšom ako 1 rok. Odborné prehliadky a skúšky lyžiarskych vlekov môže vykonávať len revízny technik s platným osvedčením (strojné zariadenie, elektrické zariadenie, ochrana pred bleskom).

Odborné prehliadky a odborné skúšky (revízie) ostatných elektrických zariadení (prevádzkových priestorov, zasnežovania, osvetlenia, ubytovacích zariadení atď.)

Tieto sa vykonávajú pred prvým uvedením zariadenia do prevádzky a potom v lehotách, ktoré sú stanovené vo Vyhláške o BOZP o technických zariadeniach. Môže ich vykonávať len odborne spôsobilí pracovník s platným osvedčením.

Kontrola oceľových konštrukcií lyžiarskych vlekov

Kontroly – inšpekcie oceľovej konštrukcie sa vykonávajú v lehotách podľa zaradenia oceľovej konštrukcie do triedy podľa zhotovenia ako je to stanovené v zhotovovaní oceľových a hliníkových konštrukcií v časti 2 o technických požiadavkách na oceľové

konštrukcie. Pre lyžiarske vleky platí trieda zhotovenia EXC2 a početnosť inšpekcí ocelevej konštrukcie stanovuje v Zhotovovaní oceľových konštrukcií a hliníkových konštrukcií v časti I o posudzovaní a overovaní stálosti vlastností konštrukčných prvkov. Prevádzkovateľ musí zabezpečiť vykonanie inšpekcí oceľových konštrukcií po počiatočnom posúdení resp. po uvedení do prevádzky v lehote: max. 10 rokov.

Oboznamovanie a overovanie vedomostí pracovníkov na opravu a obsluhu lyžiarskych vlekov

Oboznamovanie a overovanie vedomostí sa vykonáva v zmysle Vyhlášky o BOZP o technických zariadeniach podľa §15 pre pracovníkov ktorí ešte nemali vystavený doklad na obsluhu a opravu všetkých typov lyžiarskych vlekov. Po absolvovaní školenia a overení vedomostí pracovník získa doklad na obsluhu a opravu všetkých typov lyžiarskych vlekov. Platnosť dokladu je neobmedzená, avšak držiteľ dokladu sa najneskôr raz za dva roky musí zúčastniť pravidelného opakovaného oboznámenia podľa charakteru práce v zmysle §7 zákona o BOZP.

Základná a aktualizácia odborná príprava vodičov snežných pásových vozidiel a snežných skútrov

V zmysle zákona o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších prepisov (zákona o BOZP), Vyhláška o výcviku, spôsobilosti a registrácii obslúh stavebných strojov (§1 pís. „c“ špeciálne motorické snehové pásové stroje) a Vyhláška o bezpečnosti práce a technických zariadení pri prevádzke, údržbe a opravách vozidiel, je možné viesť a obsluhovať snežné pásové vozidlá len na základe získanej odbornej spôsobilosti. Vodiči snežného pásového vozidla pred základným školením musia absolvovať praktický výcvik v rozsahu min. 200 hod. pod dohľadom inštruktora s platným preukazom na vedenie snežného pásového vozidla. Odborná príprava pozostáva z teoretickej a praktickej časti a pracovníci po absolvovaní odbornej prípravy a úspešnom zložení skúšok získajú preukaz na vedenie snežného pásového vozidla alebo snežného skútra, pričom preukaz má platnosť 5 rokov.

Základná a aktualizčná odborná príprava elektrikárov

Základná a aktualizčná odborná príprava sa vykonáva v zmysle § 16 zákona o BOZP a nadväznosti na Vyhlášku o BOZP o technických zariadeniach pre pracovníkov, ktorí chcú získať odbornú spôsobilosť v zmysle § 21, § 22 a § 23 zákona o BOZP. podľa § 21, § 22 a § 23. Platnosť vydaných osvedčení je 5 rokov. Pre udržanie osvedčení je potrebné raz za 5 rokov absolvovať aktualizčnú odbornú prípravu.

Technická pomoc pri spracovaní predpisov

U lyžiarskych vlekov sa jedná hlavne o miestne prevádzkové predpisy pre jednotlivé strediská ako to ukladá Vyhláška o BOZP o technických zariadeniach a o predpis pre poskytovanie osobných ochranných pracovných prostriedkov v zmysle zákona o BOZP.

U snežných pásových vozidiel a snežných skútrov sa jedná o prevádzkovo-bezpečnostné predpisy pre prevádzku týchto vozidiel v zmysle Vyhlášky o bezpečnosti práce pri stavbách.

Reflexné vlajky

Vlajky sú zhotovené z trojuholníkov reflexnej oranžovej a zelenej farby našitých na 50 m šnúrach. Vlajky môžu slúžiť na oddelenie zjazdoviek, usmernenie lyžiarov, organizáciu nastupovania a vystupovania na lyžiarskom vleku atď., ako to vyžadujú povinnosti prevádzkovateľa lyžiarskej trate a prevádzkovateľa zariadenia určeného na osobnú lanovú dopravu v zmysle § 8 zákon o horskej službe.

2. Cieľ práce

Cestovný ruch je dynamicky rozvíjajúce sa odvetvie na celom svete. Každoročne pribúda počet turistov, ktorí cestujú po celom svete, pribúdajú nové podniky pôsobiace v cestovnom ruchu, čo zabezpečuje prácu obyvateľom a zároveň rastú aj príjmy z cestovného ruchu. Lyžiarske strediska môžeme zaradiť medzi subjekty v cestovnom ruchu v zimnom období. Meniace sa klimatické podmienky, pandémie, meniaci sa legislatíva a iné ďalšie nástrahy veľmi negatívne ovplyvňujú prevádzkovanie lyžiarskeho strediska na Slovensku.

Na prevádzkovanie lyžiarskych stredísk je veľmi dôležité mať naštudované právne aspekty prevádzkovania lyžiarskeho strediska. Pretože, meniaci sa legislatíva môže veľmi negatívne ovplyvniť lyžiarske strediská a hlavne v dnešnej dobe, ktorá je ovplyvnená pandemiou a zvyšujúcimi sa cenami vstupov na prevádzku. Nedostatočná podpora, kompenzácie zo strany štátu môžu mať pre niektoré lyžiarske strediska nepriaznivé následky.

Hlavným cieľom bakalárskej práce po analýze právnej úpravy prevádzkovania lyžiarskych stredísk na Slovensku je navrhnúť odporúčania pre skvalitnenie ich prevádzkovania. K dosiahnutiu a naplneniu hlavných cieľov boli vytýčené vedľajšie/čiastkové ciele a ich postupným vypracovávaním bude možné splniť hlavný cieľ bakalárskej práce.

Medzi čiastkové ciele bakalárskej práce patrí:

- spracovanie základného pojmového aparátu k danej problematike - charakterizovanie dôležitých zákonov a vyhlášok, ktoré sa týkajú prevádzkovania lyžiarskych stredísk na Slovensku,
- klasifikácia lyžiarskych stredísk,
- identifikácia pojmov: podnikateľ, podnikanie, druhy živností, voľná živnosť, podmienky prevádzkovania lyžiarskeho strediska,
- zhodnotenie aktuálneho stavu z legislatívneho, environmentálneho a pandemického uhla pohľadu,
- skúmanie lyžiarskych stredísk z pohľadu možných ohrození a potencionálnych (nových) príležitostí,
- využitie lyžiarskych stredísk mimo zimnej sezóny a náčrt, akým smerom by sa mohli uberať v budúcnosti.

3. Metodika práce a metódy skúmania

Objektom skúmania bakalárskej práce je právna úprava prevádzkovania lyžiarskych stredísk na Slovensku. Ide o veľmi rozsiahlu analýzu zákonov, vyhlášok, nariadení, ktoré sa dotýkajú tejto témy.

V prvej kapitole sme detailne rozobrali pojem podnikateľ, podnikanie, súčasný legislatívny rámec upravujúci činnosť lyžiarskych stredísk, zákon o dráhach, zákon o doprave na dráhach a ďalšie zákony, vyhlášky Ministerstva dopravy SR, definície právnych pojmov, klasifikáciu lyžiarskych stredísk, zákon o živnostenskom podnikaní, druhy živností a voľná živnosť. Ďalej sme v teoretickej časti rozobrali lanové dráhy, lyžiarske vleky a iné zaradenia, povinnosti a postupy, ktoré musia spĺňať.

V štvrtej kapitole sú rozobraté názory prevádzkarov lyžiarskych stredísk na Slovensku z pohľadu právnej legislatívy, ďalej ohrozenia a príležitosti v rozvoji lyžiarskych stredísk, nástrahy klimatických a pandemických podmienok, možnosť využitia lyžiarskych stredísk mimo zimnej sezóny. Poukázali sme na lyžiarske stredisko, ktoré sa kvôli záchrane muselo preorientovať na činnosti počas celého roka.

Informácie použité v práci sme získali z rôznych voľne dostupných elektronických zdrojov, napr. právny a informačný portál SloV-Lex, z literárnych diel v knižničnej forme, internetových článkov a publikácií, ktoré sa týkali prevádzkovania lyžiarskych stredísk na Slovensku. Čerpali sme z domácich zdrojov, nakoľko táto téma rozoberá právnu úpravu na Slovensku.

Pri zbieraní a spracovávaní údajov a informácií sme využili rôzne metódy zberu údajov. Medzi tieto metódy patria:

- metóda systematizácie informácií – metóda, prostredníctvom ktorej sme z množstva právnych predpisov, literárnych diel, článkov a publikácií zosumarizovali informácie o prevádzkovaní lyžiarskych stredísk na Slovensku. Túto metódu sme využili v prvej kapitole bakalárskej práce.
- abstrakcia – metóda, ktorú sme použili v prvej kapitole bakalárskej práce na vymedzenie základných pojmov.
- metóda analýzy – metóda, prostredníctvom ktorej sme rozobrali zložitejšie informácie na jednoduchšie s cieľom lepšieho pochopenia. V prvej kapitole bakalárskej práce sme pomocou analýzy uviedli základné pojmy právnej úpravy prevádzkovania lyžiarskych stredísk na Slovensku a v štvrtej kapitole sme to rozobrali ako to funguje v praxi.

- metóda syntézy – metóda, ktorú sme využili hlavne v prvej kapitole bakalárskej práce a prostredníctvom nej sme všetky získané údaje z rôznych zdrojov spojili do jedného celku.
- individuálne rozhovory – v našej práci sme zostavili dotazník, ktorý sme využili pri rozhovoroch s prevádzkovateľmi lyžiarskych stredísk na Slovensku. Tento typ rozhovorov nám najviac vyhovoval pri našej práci, pretože sme sa museli pýtať už konkrétnych ľudí, ktorí sa zaoberajú uvedenou problematikou.
- metóda dedukcie – prostredníctvom tejto metódy sme prešli od všeobecných informácií ku konkrétnym, ktoré boli nápomocné pri tvorbe záverov. Metóda dedukcie bola využitá hlavne pri návrhoch zlepšenia a využitia lyžiarskych stredísk na Slovensku.

4. Výsledky práce a diskusia

4.1 Naše predpoklady, očakávania

V prvej kapitole sme rozobrali rozsiahlu právnu úpravu. Predpokladali sme, že prevádzkovatelia lyžiarskych stredísk nebudú spokojní s právnou úpravou, ktorá sa často mení a vo veľa prípadoch je náročná na aplikáciu v praxi. Taktiež, že budú nespokojní s pandemickými opatreniami, ktoré im nedovolili otvoriť svahy pre lyžiarov v roku 2021. Tento rok vzhľadom na zlepšujúcu sa situáciu v spoločnosti Úrad verejného zdravotníctva SR čiastočne uvoľnil opatrenia a prevádzkovatelia lyžiarskych stredísk, mohli mať otvorené svoje strediská s podmienkou, že budú dodržiavané opatrenia súvisiace s pandémiou. Najskôr boli lyžiarske strediská otvorené v režime „očkování /po prekonaní Covid“ (OP) a neskôr „očkování / testování / po prekonaní Covid (OTP). Domnievame sa, že tieto opatrenia vo veľkej miere mohli odradiť lyžiarov od návštevy lyžiarskych stredísk. Myslíme si, že tieto aspekty môžu ovplyvniť chod lyžiarskych stredísk i do budúcnosti.

Prevádzkovanie lyžiarskeho strediska v prvom rade ovplyvňuje právna úprava, ktorá nie je veľmi prehľadná a zahŕňa viaceré dodatky a vyhlášky. Ďalším faktorom, ktorý ovplyvňuje lyžiarske stredisko je pandémia, akú máme na Slovensku už druhý rok a ktorú nikto nemôže ovplyvniť. Kvôli pandémie ľudia prišli o prácu, nemohli cestovať ani navštevovať lyžiarske strediská, ktoré boli zatvorené. Ďalším faktorom, ktorý je veľmi dôležitý pre lyžiarske strediská je vybudovaná kvalitná infraštruktúra. Bez nej by málo ľudí navštívilo lyžiarske stredisko. Najdôležitejším faktorom, ktorý ovplyvňuje tento sektor je globálne otepľovanie. Zmena klímy nám posledné roky prináša teplejšie zimy. Tým pádom viac a viac lyžiarskych stredísk nemá dostatok prirodzeného snehu a nemôžu adekvátne fungovať. Enormný nárast cien elektriny, pohonných palív, inflácia môžu mať veľmi negatívny vplyv na lyžiarske strediská do budúcnosti. Predpokladáme, že negatívny vplyv týchto aspektov môže veľmi poznačiť prevádzkovanie lyžiarskych stredísk ako ich dnes poznáme. Myslíme si, že v priebehu desaťročí ostanú len tie, ktoré majú najlepšie lokalizačne predpoklady na lyžovanie alebo sa lyžiarske strediská zamerajú aj na inú činnosť.

Ako sme už vyššie spomenuli, najdôležitejším faktorom, ktorý ovplyvňuje lyžiarsku sezónu je globálne otepľovanie, tento faktor nevieme ovplyvniť. Vplyv globálneho otepľovania má za následok, že niektoré lyžiarske strediská neotvoria pre návštevníkov počas lyžiarskej sezóny kvôli nedostatku snehu. Covid-19 tiež môže udávať trend, ohľadom

toho, kam budú smerovať lyžiarske strediska, pretože môžeme vidieť, že situácia sa počas zimy zhoršuje, zavádzajú sa rôzne opatrenia, ktoré nepodporujú tento sektor a rastú ceny energií, ktoré súvisia s prevádzkovou činnosťou. Predpokladáme, že lyžiarske strediská by sa mali postupom času preorientovať aj na inú prevádzku, ako len na lyžiarske stredisko a využiť potenciál, ktorý v sebe skrývajú. Myslíme si, že v budúcnosti budú prevádzkované lyžiarske strediska počas celého roka, nielen na lyžovanie, ale aj pre iné športové, rekreačné a zábavné aktivity.

Ako sme už spomínali lyžiarske strediska musia reagovať na aktuálnu situáciu. Sú dve možnosti buď zarobíte toľko čo vám vystačí na celý rok, čo si malé a nízko položené lyžiarske strediska nemôžu dovoliť, alebo druhá možnosť je, prevádzkovať lyžiarske stredisko aj počas letného obdobia ako napríklad Kalnica, ktorá funguje počas roka ako Bike park a prináša novú možnosť rozvoja lyžiarskeho strediska ako aj cestovného ruchu na Slovensku. Myslíme si, že niektoré lyžiarske strediska už fungujú aj v letnom období. Nemyslíme to tak, že majú spustenú lanovku a môžete sa vyvieť hore na kopec a obdivovať krásny vyhľad a okolie. Myslíme to tak, že budú ponúkať rôzne služby, aktivity atrakcie aby prilákali návštevníkov a podporili rozvoj cestovného ruchu na Slovensku. Myslíme si, že viac a viac stredísk funguje aj počas leta, na určitej úrovni, ktorá sa časom môže zvýšiť.

4.2 Časť interview

Interview sme robili s pánom Ing. Miroslavom Dobrotom, ktorý pôsobí v lyžiarskom stredisku PARK SNOW Donovaly. Pán Dobrota je na pozícii marketingového pracovníka, ktorý nám poskytol interview v emailovej komunikácii. Ďalej nám sprístupnil ďalšie informácie, ktoré sa týkajú otvorenosti lyžiarskeho strediska počas zimnej sezóny a návštevnosti počas zimnej i letnej sezóny.

D o t a z n í k

1. Ako dlho prevádzkujete lyžiarske stredisko?

Od roku 1998.

2. Počas prevádzkovania Vášho lyžiarskeho strediska ste zaznamenali meniacu sa legislatívu, ktorá sa dotýkala prevádzky lyžiarskych stredísk?

Áno.

3. Ak áno, ako hodnotíte zmeny uskutočnené v legislatíve prevádzkovania lyžiarskych stredísk?

Zosúladaujú sa s legislatívou platnou v rámci EU.

4. Aký je Váš celkový pohľad na súčasne platný právny rámec určujúci fungovanie lyžiarskych stredísk na Slovensku?

Aktuálne platná legislatíva upravujúca prevádzkovanie lyžiarskych stredísk na Slovensku je v súlade s požiadavkami na prevádzkovanie stredísk aj v iných krajinách a zasadne sa nelíši napr. od legislatívy v ČR, s ktorou máme veľmi dlhú históriu aj v tejto oblasti. Vyžaduje sa od stredísk to, čo je najpodstatnejšie a to bezpečnosť a ochrana zdravia návštevníkov a zamestnancov.

5. Aké opatrenia v oblasti legislatívy by Vám „zlepšili, zjednodušili“ podmienky pri prevádzkovaní lyžiarskeho strediska?

Jedná sa predovšetkým o opatrenia súvisiace s možnosťou rozšírenia aktivít v samotných strediskách. Aktuálne platná legislatíva nedovoľuje, resp. len vo veľmi obmedzenom rozsahu realizáciu nových projektov v strediskách na území národných parkov, ako je napr. aj stredisko Donovaly. Veľmi prísne nariadenia mnohokrát nedokážeme splniť a preto ďalší rozvoj strediska nie je kvôli tomu možný.

6. Oplyvnila pandémia COVID-19 fungovanie Vášho lyžiarskeho strediska? Ak áno, ako?

Predovšetkým vlaňajšia sezóna, ktorá trvala len 3 týždne v našom stredisku zasadne zanechala obrovské výpadky v oblasti príjmov, ktoré sme nedokázali kompenzovať ani veľmi silnou letnou sezónou 2021 v našom stredisku na Donovaloch.

7. Mali ste počas pandémie COVID-19 nejaké „úľavy, benefity, kompenzácie“ zo strany štátu? Ak áno, tak aké?

Všetky tie, ktoré boli ponúkané aj iným podnikom mimo sféru cestovného ruchu. Nič špecifické nám nebolo ponúknuté zo strany štátu.

8. Boli prípadné „úľavy, kompenzácie“ zo strany štátu včasné a dostačujúce?

Kompenzácia zo stranu štátu bola nedostatočná, i keď prišli relatívne včas. Najviac nám pomohli príspevky zo strany štátu na udržanie zamestnanosti.

9. Aké významné faktory, podľa Vášho názoru, ovplyvňujú prevádzkovanie lyžiarskeho strediska na Slovensku?

Ako som spomenul v odpovedi na otázku č. 5, veľmi prísne pravidlá pre rozvoj a realizáciu projektov súvisiacimi s vybudovaním nových zjazdoviek a dopravných zariadení v strediskách.

10. Do akej miery ovplyvňujú prevádzku Vášho lyžiarskeho strediska klimatické zmeny a zvyšujúce sa ceny energií na Slovensku?

Zatiaľ sme závažnejší dopad nepocítili, avšak po výraznom cenovom skoku sa to môže výrazne prejaviť v cenách skipasov napr. pre ďalšiu sezónu 2022/2023, príp. sa budú musieť obmedziť výdavky na zasnežovanie, ktoré je veľmi energeticky náročné, alebo prevádzku niektorých dopravných zariadení.

11. Akým smerom sa môže, podľa Vášho názoru, uberať vývoj lyžiarskych stredísk v budúcnosti?

Bude to vo veľkej miere závisieť od správania ľudí ako jednotlivcov ale aj celej spoločnosti. Cestovných ruch po koronavírusovej kríze dostáva ďalšiu ranu vo forme hroziaceho rozšírenia vojnového konfliktu. Okrem toho zásadne do budúcnosti ovplyvní prevádzku strediska aj ich nadmorská výška. Strediská pod 1000m n.m. budú mať čoraz väčšie

problémy zabezpečiť dostatočnú výšku snehovej pokrývky na kvalitnú prípravu zjazdových tratí.

12. Všeobecne, podľa Vás, akým spôsobom je možné využívať lyžiarske strediska v letnom období?

Prevádzka ťažiskových dopravných zariadení aj v letnej sezóne ako je to napr. u nás v stredisku na Donovaloch s takmer celoročnou prevádzkou lanovky na Novú hoľu. Rozširovanie doplnkových služieb a udržanie kroku s dopytom po službách zo strany návštevníkov. I keď snaha je, mnohokrát zasa stroskotá na legislatívnych prekážkach

13. Využívate Vaše lyžiarske stredisko v mimosezónnom období? Ak áno, ako?

Mimosezóna je v našom stredisku po skončení zimnej sezóny do začiatku mája a od 1.11 do začiatku zimnej sezóny. V tomto období stredisko neprevádzkuje žiadne zariadenia. Letná sezóna trvá spravidla od 1.5 do 1.11.a zimná od začiatku decembra do konca marca/ začiatku apríla.

Tabuľka č.1: Návštevnosť počas sezóny

	SPOLU	ZIMA	LETO
Rok 2007	195 038	187 833	7 205
Rok 2008	222 308	199 445	22 863
Rok 2009	180 426	147 588	32 838
Rok 2010	188 364	157 895	30 469
Rok 2011	198 680	150 284	48 396
Rok 2012	220 319	177 938	42 381
Rok 2013	195 364	151 787	43 577
Rok 2014	145 011	101 305	43 706
Rok 2015	191 352	148 299	43 053
Rok 2016	226 553	158 883	67 670
Rok 2017	238 695	167 002	71 693
Rok 2018	258 076	190 932	67 144
Rok 2019	209 220	177 324	31 896
Rok 2020	182 192	149 961	32 231
Rok 2021	57 622	23 427	34 195
Rok 2022	0	0	0

Zdroj: Ing. Miroslav Dobrota, PARK SNOW Donovaly

Tabuľka č. 2: Percentuálna návštevnosť letnej a zimnej sezóny

Rok	ZIMA	LETO
2007	96,31%	3,69%
2008	89,72%	10,28%
2009	81,80%	18,20%
2010	83,82%	16,18%
2011	75,64%	24,36%
2012	80,76%	19,24%
2013	77,69%	22,31%
2014	69,86%	30,14%
2015	77,50%	22,50%
2016	70,13%	29,87%
2017	69,96%	30,04%
2018	73,98%	26,02%
2019	84,75%	15,25%
2020	82,31%	17,69%
2021	40,66%	59,34%

Zdroj: Ing. Miroslav Dobrota, PARK SNOW Donovaly

Tabuľka č. 3: Len lanovka na Novú hoľu v lete

2016	35385
2017	31170
2018	30595
2019	31896
2020	32231
2021	34195

Zdroj: Ing. Miroslav Dobrota, PARK SNOW Donovaly

Tabuľka č. 4: Počet dní trvania lyžiarskej sezóny v stredisku PARK SNOW Donovaly

Zimná sezóna	Počet dní otvorenia
2001/2002	118 dní
2002/2003	123 dní
2003/2004	104 dní
2004/2005	135 dní (26.11.2004 – 9.4.2005)
2005/2006	144 dní (25.11.2005 – 17.4.2006)
2006/2007	90 dní (26.12.2006 – 25.3.2007)
2007/2008	142 dní (17.11.2007 – 6.4.2008)
2008/2009	138 dní (28.11.2008 – 15.4.2009)
2009/2010	110 dní (18.12.2009 – 6.4.2010)
2010/2011	115 dní (3.12.2010 – 27.3.2011)
2011/2012	136 dní (26.11.2011 - 9.4.2012)
2012/2013	128 dní (8.12.2012 - 14.4.2013)
2013/2014	107 dní (30.11.2013 - 16.3.2014)
2014/2015	121 dní (13.12.2014 - 12.4.2015)
2015/2016	123 dní (28.11.2015 – 29.3.2016)
2016/2017	108 dní (3.12.2016 – 20.3.2017)
2017/2018	123 dní (2.12.2017 – 3.4.2018)
2018/2019	115 dní (7.12.2018 - 31.3.2019)
2019/2020	97 dní (7.12.2019 - 12.3.2020) *ukončenie skôr pre koronavírus
2020/2021	28 dní (4.12.2020 - 31.12.2020) *ukončenie skôr pre koronavírus

Zdroj: Ing. Miroslav Dobrota, PARK SNOW Donovaly

Ski Park Kalnica

Interview sme robili s pánom Ing. Michalom Fenikom, ktorý pôsobí v lyžiarskom stredisku Ski Park Kalnica. Pán Fenik je majiteľom lyžiarskeho strediska a Bike parku, ktorý nám poskytol interview v telefonickú komunikáciu. Ďalej nám poskytol informácie, ktoré sa týkajú otvorenosti lyžiarskeho strediska počas zimnej sezóny, návštevnosti Bike parku počas ročného obdobia.

D o t a z n í k

1. Ako dlho prevádzkujete lyžiarske stredisko?

Od roku 2006, čo je 16 rokov.

2. Počas prevádzkovania Vášho lyžiarskeho strediska ste zaznamenali meniacu sa legislatívu, ktorá sa dotýkala prevádzky lyžiarskych stredísk?

Nie.

3. Ak áno, ako hodnotíte zmeny uskutočnené v legislatíve prevádzkovania lyžiarskych stredísk?

Nezaregistroval som žiadne zmeny v legislatíve.

4. Aký je Váš celkový pohľad na súčasne platný právny rámec určujúci fungovanie lyžiarskych stredísk na Slovensku?

Nič nás neobmedzuje, nenachádzame sa na chránenom území. Jedine čo nás obmedzuje je vyradenie športovísk a lyžiarskych stredísk z dotácií zo strany štátu. Staráme sa o lúky musíme ich kosiť, upravovať, platiť dane. Tieto dotácie nám pokrývali náklady na údržbu, kvôli stopnutiu týchto dotácií to ostalo na nás.

5. Aké opatrenia v oblasti legislatívy by Vám „zlepšili, zjednodušili“, podmienky pri prevádzkovaní lyžiarskeho strediska?

Žiadne.

6. Ovplyvnila pandémia COVID-19 fungovanie Vášho lyžiarskeho strediska? Ak áno, ako?

Áno, mali sme zavreté. Táto pandémia nás ovplyvnila dlhodobo na X rokov dopredu.

7. Mali ste počas pandémie COVID-19 nejaké „úľavy, benefity, kompenzácie“ zo strany štátu? Ak áno, tak aké?

Všetky tie, ktoré boli ponúkané aj iným podnikom mimo sféry cestovného ruchu. Nič špecifické nám nebolo ponúknuté zo strany štátu. Toto je rovnaká odpoveď ako predtým.

8. Boli prípadné „úľavy, kompenzácie“ po zo strany štátu včasné a dostačujúce?

Určite neboli dostačujúce.

9. Aké významné faktory, podľa Vášho názoru, ovplyvňujú prevádzkovanie lyžiarskeho strediska na Slovensku?

Pre naše lyžiarske stredisko najdôležitejším faktorom, ktorý ovplyvňuje chod lyžiarskych stredísk globálne otepľovanie. Druhým faktorom je zaradenie väčšiny lyžiarskych stredísk do rizikového podnikania zo strany bánk. Tretím faktorom je vybudovaná kvalitná infraštruktúra. Ďalším sú ceny vstupov, energií, cena práce.

10. Do akej miery ovplyvňujú prevádzku Vášho lyžiarskeho strediska klimatické zmeny a zvyšujúce sa ceny energií na Slovensku?

Do hlavnej miery ovplyvňuje chod nášho lyžiarskeho strediska globálne otepľovanie. Potrebujeme najmodernejšie systémy, ktoré sú drahé. Tieto systémy majú väčšiu kapacitu, spotrebúvajú viac energie. Kvôli týmto zaradeniam nám rastú náklady na prevádzku.

11. Akým smerom sa môže, podľa Vášho názoru, uberať vývoj lyžiarskych stredísk v budúcnosti?

Podľa môjho názoru, by ľudia mali brať lyžovačku ako zimnú dovolenku, kde strávajú čas na horách. Využijú celé množstvo ponúkaných služieb, rezorty v zimnom prostredí, klziská, aquaparky, koče, vozenie na ratraku, skialp, zúčastnia sa hudobných, tanečných predstavení, využijú zimné chodníky.

12. Všeobecne, podľa Vás, akým spôsobom je možné využívať lyžiarske strediska v letnom období?

Určite, celoročným využitím lyžiarskych stredísk. Ponúkať atraktivity, ktoré sú typické a realizovateľné pre danú spádovú oblasť. Ďalej využívať peší turizmus, bicykle spojiť s poznávaním pamiatok okolia. Určite sa zamerať na vybratú cieľovú skupinu návštevníkov.

13. Využívate Vaše lyžiarske stredisko v mimosezónnom období? Ak áno, ako?

Áno využívam. Máme Bike park, ktorý je v prevádzke po skončení zimnej sezóny.

Areál **lyžiarskeho strediska** sa nachádza 5 km od diaľnice D1 pri Beckove. Výhodou je lokalizácia lyžiarskeho strediska, ktoré môžu navštíviť návštevníci z viacerých oblastí. V areáli je vybudovaná hlavná budova s bufetom, pokladňa, toaleta. K dispozícií sú taktiež služby ako lyžiarska škola, požičovňa lyží a snowboardov a ďalších pomôcok. Nevýhoda tohto lyžiarskeho strediska je nízka zrážkovosť v zimných mesiacoch. V stredisku je vybudovaná dvojkútová lanovka s kapacitou 1200 os/hod. a meria 500m. Lyžiarsky areál PIESKY sa nachádza na pohorí Považský Inovec (vrch Inovec 1042 m n.m.) nadmorská výška je 245 m/m a najvyšší bod je vo výške 396 m n.m. Lyžiarske stredisko bolo otvorené tento rok 4 víkendy, 3 týždne, kde fungovalo večerné a nočné lyžovanie. Lyžiarske stredisko funguje na umelom snehu. V stredisku pracujú 5 zamestnanci na trvalý pracovný pomer a 15 brigádnikov na samotnú prevádzku. Za posledných 10 rokov bolo rozmedzie otvorenosti lyžiarskeho strediska od 4 do 8 týždňov. Aj kvôli týmto faktorom sa začalo lyžiarske stredisko preorientovať na inú prevádzku, ktorá by bola možná počas celého roka.

Bike Park Kalnica funguje od roku 2009 a vznikol z dôvodu globálneho otepľovania, nízkej nadmorskej výške pôvodného lyžiarskeho strediska. Prvotným cieľom bola záchrana lyžiarskeho strediska, maximálne a efektívne využitie centra a vlekov počas celého ročného obdobia. Na začiatku sa muselo stredisko prispôbiť právnej legislatíve, čo sa týkalo prevádzkovania športovísk na Slovensku. V Bike parku Kalnica sú zamestnaní tí istí ľudia, ako v ski parku. Päť zamestnancov je na trvalý pracovný pomer. Sú to špecialisti pôvodom z iného kraja. Pätnásť brigádnikov, ktorí zabezpečujú prevádzku strediska sú z okolia Kalnice. Bike park Kalnica sa skladá z tratí na bicyklovanie, bike školy, požičovne bicyklov a gastronomického zaradenia. Taktiež v celom areáli sa nachádza WI-FI pre návštevníkov a závodníkov. Základné služby pre poskytnutie infraštruktúry ako zdravotná služba, sprievodcovia, predajňa súčastok a doplnkov na bicyklovanie. V areáli je možnosť kempovať. Kalnica sa postupnými krokmi dostavala do povedomia ľudí a za 13 rokov sa stala známou medzinárodnou značkou. Za prvý rok sa dostala do povedomia ľudí v okrese, za 2-3 roky v kraji, za 4-6 rokov v rámci Slovenska a za cca 7 a viac rokov do medzinárodného povedomia. Budovanie značky je nepretržitý proces na ktorom je potrebné

stále pracovať. Spádová oblasť pre Bike Park Kalnica je okolo 600 km. Návštevníci sú zo Slovenska, Moravy, Poľska, Maďarska a ďalší krajín Európy.

Tabuľka č. 5: Návštevníci podľa národností v percentách

Slováci	30%
Česi	25%
Rakúšania	20%
Poliaci	10%
Maďari	10%
Tripéri (rôzne národnosti)	5%

Zdroj: Ing. Michal Fenik, Bike Park Kalnica

Bike park Kalnica navštevuje veľké množstvo návštevníkov a pretekárov. Na pretekoch býva od 10 do 1000 pretekárov, čo závisí od typu pretekov, ktoré sa konajú. V stredisku sa konajú závody Everesting za 24 hodín musia pretekári nastúpiť 8 844 výškových metrov. V Trenčianskej vrchárskej korune musia návštevníci vyšliapať na 20 vrchov, urobiť fotku a poslať ju. Je tam okolo 200 pretekárov. Enduro pretek má od 150 do 500 pretekárov, strieborný pohár má 20 pretekárov. V Bike Parku Kalnica bývajú jedny nadnárodné preteky raz ročne, 3-4 národné za rok a potom mnoho ďalších pretekov. Bike Fest v Kalnici je jedno z najväčších podujatí vo svete, ktoré sa týka bicyklov. Patri medzi top 20 podujatí vo svete a top 10 podujatí v Európe.

4.3 Závěrečná komparácia

Táto časť bude venovaná komparácii nami vybraných dvoch lyžiarskych stredísk, ktoré majú iné lokalizačné a infraštruktúrne predpoklady. Vybrali sme lyžiarske strediská pri obciach Donovaly a Kalnica. S predstaviteľmi lyžiarskych stredísk sme komunikovali telefonicky a e-mailom, poskytlí nám dôležité a užitočné informácie pre našu prácu.

Prvý obrovský rozdiel, ktorý sme zistili je otvorenosť lyžiarskeho strediska počas zimnej sezóny. Kalnica mala za posledné roky otvorené stredisko od 4-8 týždňov, čo je od 28 do 56 dní a Donovaly mali otvorené stredisko v priemere 110 dní a viac (viď tabuľka č. 4). Tu vidíme, akú dôležitú rolu zohráva rozdiel v nadmorskej výške.

Ďalším rozdielom medzi nimi je orientácia sa na zimnú sezónu. Donovaly sú primárne orientované na zimu a cestovný ruch zameraný na lyžiarsku sezónu. Naopak Kalnica sa kvôli globálnemu otepľovaniu a záchrane lyžiarskeho strediska musela preorientovať na stredisko, ktoré je využívané počas celého roka. Donovaly sú zamerané na zimnú sezónu, z čoho vychádza aj veľká návštevnosť počas zimy (viď tabuľka č. 1). Kalnica sa sústreďí hlavne na prechodné obdobie a leto. Ďalší rozdiel sme zistili v tom, aké významné a známe sú pre návštevníkov. Donovaly mali dobré čísla návštevníkov počas zimnej sezóny, návštevníci boli hlavne zo Slovenska. Myslíme si, že slovenské lyžiarske strediska by mali vybudovať lepšiu infraštruktúru, aby prilákali aj zahraničných turistov alebo aby konkurovali zahraničným lyžiarskym strediskám. V podstate môžeme zaradiť Donovaly medzi top lyžiarskych stredísk na Slovensku. Je to vidieť aj na dobrých číslach návštevnosti za predošlé roky. Kalnica má dobré čísla počas prechodného a letného obdobia. Bike park sa teší veľkej popularite nie len Slovensku, ale aj v okolitých štátoch. O tom svedčí aj štruktúra návštevníkov Slovensko, Česko, Rakúsko, Poľsko, Maďarsko a iné krajiny (viď tabuľka č. 5). Bike fest je populárny u komunity cyklistov a patrí medzi top 20 národných súťaží a do 10 európskych súťaží. Ďalší rozdiel je obmedzujúca právna legislatíva u stredísk. Donovaly sa nachádzajú v národnom parku Nízke Tatry, s čím sú spojené obmedzenia právnej úpravy pri realizácii nových projektov a výstavbe nových zariadení. Naopak Kalnica sa nenachádza v národnom parku, tak má jednoduchšiu realizáciu nových projektov a vybavenia strediska.

V oboch strediskách robia rôzne propagačné akcie, aby sa dostali do povedomia širokej verejnosti a prilákali nových návštevníkov. Donovaly organizujú preteky Red Bull, ľudia bežia v lyžiarkach, následne si nasadia lyže a idu zjazd. K zvýšenej letnej návštevnosti tohto strediska určite prispieva aj Night run, ktorý sa organizuje v letnom období (viď

tabuľka č. 2). V Kalnici sa organizuje Bike fest, ktorý navštívia tisícky ľudí. Obaja respondenti sa zhodujú, že lyžiarske strediska sa budú musieť viac preorientovať na celoročnú prevádzku. V dôsledku globálneho otepľovania a dopytu zo strany návštevníkov. Obe strediska sú využívané počas celého roka. Na Donovaloch funguje lanovka, ktorú počas tohto obdobia navštívia tisícky ľudí (vid' tabuľka č. 3), Kalnica zas funguje ako Bike park. Ďalším bodom, ktorým sú si veľmi podobné tieto dve strediska, je odvádzanie svojej dobrej práce. Tieto strediska robia dobré meno cestovného ruchu na Slovensku. Sú atraktívne, zaujímavé obľúbené pre ľudí aj keď každé stredisko využíva iný potenciál, ktorý sa v nich skrýva.

Covid-19 bol pre dané vybrané strediská a ich existenciu veľmi kritický. Strediská ostali zatvorené počas prvej zimy pandémie a brány pre návštevníkov sa otvorili tento rok v obmedzenom režime. Výpadky z príjmov boli veľmi citelné. Strediska museli často platiť peniaze zo svojich vlastných zdrojov. Prevádzkovateľ Donoval a majiteľ strediska Kalnica sa vyjadrili k nedostačujúcim podporám zo strany štátu. Dostali rovnakú podporu zo strany štátu, ako ostatné podniky v cestovnom ruchu. Štátna podpora prišla v čas, ale v nedostatočnej forme. Vplyv pandémie a zvyšujúce sa ceny vstupov nákladov môžu mať pre malé lyžiarske strediská katastrofálne následky, či už krach alebo obmedzenú prevádzku.

4.4 Návrhy a odporúčania

Posledná časť našej bakalárskej práce je zameraná na návrhy a odporúčania pre zlepšenie (právnej úpravy) prevádzkovania lyžiarskeho strediska na Slovensku. Návrhy a odporúčania vychádzajú z informácií získaných z dotazníka od prevádzkovateľov lyžiarskych stredísk a z našich zistení, ktoré sme nadobudli pri spracovaní našej témy. Sú rozdelené do jedenástich bodov.

1. *Zjednodušená právna úprava.* Právna úprava pri prevádzkovaní lyžiarskych stredísk je veľmi zložitá a obsiahla. Zákony a vyhlášky nie sú ukotvené v jednom zákone, vyhláške. Vyhľadávanie jednotlivých zákonov a vyhlášok, ktoré súvisia s uvedenou činnosťou bolo veľmi problematické a neprehľadné. Navrhujeme zaviesť jeden zákon/vyhlášku, ktorá sa bude týkať prevádzkovania lyžiarskych stredísk na Slovensku, kde sa budú nachádzať všetky potrebné informácie. Vypracovať jednoduchú príručku pre začínajúcich podnikateľov, ktorá prepojí všetky povinnosti prevádzkovateľov vyplývajúce z bohatej a rozsiahlej právnej úpravy.

2. *Lepšia podpora zo strany štátu pre lyžiarske strediska na Slovensku.* Počas prvej zimy pandémie boli všetky lyžiarske strediská zatvorené. To malo za následok obrovský výpadok tržieb pre majiteľov a prevádzkovateľov lyžiarskych stredísk, keďže nemohli otvoriť. Prevádzkovatelia sa sťažovali, že podpora zo strany štátu nebola dostačujúca aj keď prišla včas. Myslíme si, že lyžiarske strediska mohli fungovať aj počas prvej zimy pandémie v obmedzenom režime. Straty pre lyžiarske strediská by neboli také obrovské.

3. *Zlepšiť opatrenia súvisiace s možnosťou rozširovania aktivít v samotných strediskách.* Aktuálne platná legislatíva nedovoľuje, resp. len vo veľmi obmedzenom rozsahu, realizáciu nových projektov v strediskách na území národných parkov. Veľmi prísne nariadenia mnohokrát nedokážu splniť a preto ďalší rozvoj strediska nie je kvôli tomu možný.

4. *Zastropovanie cien pre lyžiarske strediska.* Zvyšujúce sa ceny energií a pohonných hmôt môžu mať negatívny dopad na lyžiarske strediska a taktiež aj pre návštevníkov lyžiarskych stredísk. Ceny elektriny a pohonných hmôt sa za posledné obdobie zdvihli, keď bude tento trend ďalej pokračovať, prevádzkovateľom vzrastú náklady na prevádzkovú réžiu. V konečnom dôsledku to najviac pocíti návštevník, pretože ceny skipasov sa budú zvyšovať.

Myslíme si, že ceny skipasov sú už teraz pomerne vysoké a ďalší rast cien môže odlákať návštevníkov do zahraničia.

5. *Podpora zamestnanosti v cestovnom ruchu* vo forme finančnej alebo materiálnej odmeny, resp. benefitu. Cestovný ruch je veľmi dôležité odvetvie na ktorom sa dá stavať do budúcnosti. Kvalifikovaný a odborný personál môže len pomôcť k vybudovaniu kvalitnejšieho cestovného ruchu na Slovensku. Slovensko má obrovský potenciál v cestovnom ruchu. Nachádzajú sa tu krásne hory, termálne pramene a historické pamiatky a na tomto by sme mali stavať.

6. *Špeciálne udalosti na prilákanie návštevníkov lyžiarskych stredísk.* Sú rôzne formy podujatí, ktoré sa dajú urobiť v lyžiarskom stredisku napr. karneval na lyžiach, bežecké či lyžiarske preteky, večerná zábava na lyžiach, zjazd na bicykloch a mnoho ďalších podujatí. Myslíme si, že takéto podujatia môžu prilákať veľké množstvo návštevníkov rôznych vekových kategórií a prispieť k rozvoju a propagácii lyžiarskych stredísk na Slovensku.

7. *Orientácia lyžiarskych stredísk na letnú sezónu.* Ako vieme pandémia naberá na sile počas zimnej sezóny, prvú zimu boli lyžiarske strediská zavreté. Preto navrhujeme, aby sa lyžiarske strediská venovali aj aktivitám pre turistov počas letnej sezóny. Lyžiarskym strediskám to môže pomôcť k prilákaní nových návštevníkov počas letnej sezóny a k zvýšeniu výnosov.

8. *Využitie potenciálu lyžiarskeho strediska počas celého roka.* Každé lyžiarske stredisko je špecifické a skrýva sa v ňom potenciál, ktorý treba ukázať svetu. Napríklad Kalnica je nízko položené lyžiarske stredisko kvôli nedostatku snehu počas zimnej sezóny sa postupom času preorientovalo na bike park. Patrí medzi najznámejšie strediska v tomto odvetví vo svete. Každoročne tento bike park navštívia tisícky návštevníkov a stovky pretekárov. Nehovoríme, že všetky lyžiarske strediská by sa mali preorientovať na bike parky ale mali by sa orientovať na to v čom sú dobré a majú predpoklady. Napríklad vybudovanie turistických chodníkov, vybudovanie športových aktivít (bobová dráha na tráve, beh do kopca ...), vybudovanie malého akvaparku atď..

9. *Vybudovať kvalitnú dopravnú infraštruktúru.* Cesty do lyžiarskych stredísk často nebývajú dostatočne upravené a zjazdne. Preto odporúčame udržiavať cesty v dobrom stave, aby sa návštevníci vracali do lyžiarskeho strediska. Ďalej odporúčame, aby sa lyžiarske strediska dohodli s dopravcami vlakovej a autobusovej dopravy na dopravnom poriadku pre lyžiarov. Nie všetci chcú využívať auto pri lyžovačke. Myslíme si, že špeciálne spoje pre lyžiarov by mohol byť dobrý spôsob prepravy, samozrejme tam, kde to je možné.

10. *Skvalitnenie služieb pre lyžiarov.* Odporúčame skvalitniť služby, ktoré sa tykajú lyžiarskych stredísk, ako napríklad väčšie množstvo bufetov, kratšia doba čakania na vlek/lanovku, úprava zjazdoviek, celková kvalita služieb. Na Slovensku niektoré lyžiarske strediska nemajú takú kvalitu, preto by mali zlepšiť svoju ponuku pre návštevníkov. Keď si to porovnáme akú kvalitu služieb a lanoviek majú v susednom Rakúsku, tak jednoznačne vyhráva Rakúsko. Plus k tomu ceny skipasov sa veľmi nelíšia od cien na Slovensku. Preto by sme mali zlepšiť kvalitu služieb a lanoviek, aby Slováci neodchádzali lyžovať do zahraničia a podporovali tak domáci cestovný ruch.

11. *Dotácie na lyžiarske strediska zo strany štátu.* Kedysi boli dotácie vyplácané všetkým lyžiarskym strediskám. Teraz sú dotácie vyplácané malému množstvu stredísk a to v obmedzenom množstve. Malým lyžiarskym strediskám by to pomohlo na údržbu areálu mimo sezóny.

Záver

Cestovný ruch patrí medzi najrozšírenejšie odvetvia vo všetkých krajinách sveta. Slovensko ma veľký potenciál z hľadiska cestovného ruchu, kde zaradujeme aj lyžiarske strediská. Slovensko ma čo poskytnúť turistom z hľadiska predpokladov rozvoja cestovného ruchu, no zatiaľ nevyužívame potenciál, ktorý sa v našej krajine skrýva. Hlavným problémom je úroveň a kvalita poskytovaných služieb.

Výsledkom našej bakalárskej práce je formulovanie návrhov a odporúčaní pre (právnú úpravu) lyžiarskych stredísk a ďalšie smerovanie rozvoja lyžiarskych stredísk do budúcnosti. Prvá kapitola bakalárskej práce bolo zameranie sa na zákony a vyhlášky, ktoré sa dotýkajú prevádzkovania lyžiarskeho strediska, všetky náležitosti ktoré musí plniť lyžiarske stredisko, keď chce mať umožnenú prevádzkovú činnosť. Hlavným zistením prvej kapitoly bakalárskej práce bolo, že právna úprava lyžiarskych stredísk sa nachádza v rôznych zákonoch a vyhláškach a je neprehľadná. Zákony a vyhlášky je potrebné pospájať, aby ste zistili, čo všetko musíte splňať pri prevádzkovaní lyžiarskych stredísk.

Predmetom skúmania štvrtej kapitoly bakalárskej práce bol pohľad prevádzkovateľov lyžiarskych stredísk ako to funguje v praxi, ďalej vplyv pandémie, globálne otepľovanie, využitie lyžiarskych stredísk mimo zimnej sezóny. Vytvorili sme dotazník pre prevádzkovateľov lyžiarskych stredísk, kde sme sa ich pýtali konkrétne otázky. Zozbierali sme informácie z dvoch typologicky odlišných lyžiarskych stredísk (Donovaly a Kalnica). Niektoré odpovede sa zhodovali, iné zase nie. Kvôli tomu, že nami vybrané lyžiarske strediská sa sústreďujú na iné ročné obdobie. Ďalej sme urobili komparáciu vybraných lyžiarskych stredísk, čo sa týka otvorenosti počas sezóny, orientácie sa lyžiarskych stredísk mimo sezónne, organizovania špeciálnych podujatí a vplyvu pandémie. Kalnicu sme analyzovali aj z pohľadu prevádzkovania strediska počas prechodných období a letnej sezóny. Kalnica sa vysporiadala s nepriaznivými podmienkami veľmi dobre a každoročne privíta desaťtisíce návštevníkov a tisícky závodníkov.

Na základe dotazníkov a individuálneho rozhovoru sme zistili, že podpora štátu počas pandémie nebola dostačujúca aj keď prišla včas. Väčšinu svojich nákladov si museli vykryť lyžiarske strediská samé. Prevádzky mali zavreté a v roku 2020 nemali žiadne príjmy. Ďalej sme zistili, že pandémia veľmi ovplyvnila chod lyžiarskych stredísk za rok 2020 a čiastočne za rok 2021. V ďalšom bode v ktorom sa zhodovali naši respondenti boli zvyšujúce sa ceny energií a nákladov na prevádzku. Tento faktor bude zohrávať veľmi dôležitú úlohu pre lyžiarske strediská, kvôli zabezpečeniu nových moderných zariadení

na zasnežovanie, ratrakom a ďalším zariadeniam spojených s prevádzkou lyžiarskeho strediska môžu byť ceny skipasovo vysokej cenovej hladine. Za ktorú nebudú návštevníci ochotní zaplatiť a budú hľadať iné možné alternatívy v zahraničí. Keď si spojíme pandémiu a zvyšovanie cien pre strediska môže to mať obrovské a katastrofické následky na existenciu lyžiarske strediska do budúcnosti. Niektoré malé a stredné lyžiarske strediska sa s týmito podmienkami nebudú môcť vyrovnáť a zmiznú z mapy lyžiarskych stredísk na Slovensku a ostanú tie najväčšie a najznámejšie.

Návrhy a odporúčania predložené v bakalárskej práci vyplývajú z dotazníka, individuálneho rozhovoru a osobných zistení, ktoré by mohli prispieť k rozvoju lyžiarskych stredísk. Navrhujeme zjednodušenie a zefektívnenie právnej legislatívy, ktoré sa týkajú lyžiarskych stredísk. Naš návrh sa týka zosumarizovania zákonov a vyhlášok, ktoré by sa mali nachádzať v jednom zákone alebo vyhláške pre jednoduchšiu orientáciu prevádzkovateľov lyžiarskych stredísk, ale aj bežných ľudí.

Ďalej sme navrhli väčšiu podporu zo strany štátu k prevádzkovateľom lyžiarskych stredísk, ktoré patria medzi najobľúbenejšie destinácie v zimnom období a prispievajú k rozvoju cestovného ruchu, k zvyšovaniu a podpore zamestnanosti. Taktiež nemôžeme zabudnúť na problémové vyplácanie dotácií pre lyžiarske strediska od štátu, ktoré by mohli pomôcť k udržiavaniu lyžiarskych stredísk mimo sezóny.

Ďalším návrhom pre lyžiarske strediská je tvorba špeciálnych podujatí, ktoré by sa konali v strediskách. Myslíme si, že takéto špeciálne podujatia by mohli prilákať návštevníkov a dostať sa do povedomia ľudí, ktorí by navštevovali dané lyžiarske strediská pravidelne.

K tomu nesmieme zabudnúť pridať kvalitne vybudovanú infraštruktúru, ktorá zohráva veľmi dôležitú úlohu pre návštevníkov. Preto navrhujeme vytvorenie špeciálnych spojov z vlakových staníc, z hotelov a iných miest, ktoré budú vozit' návštevníkov priamo na svah alebo do lyžiarskeho strediska.

K tomu taktiež patrí kvalitne upravené zjazdovky, kvalita poskytovaných služieb a doplnkové služby, ktoré sa využívajú v lyžiarskom stredisku. Pretože, keď nebudeme mať kvalitne vybudovanú infraštruktúru, tak nemôže súperiť so zahraničnými lyžiarskymi strediskami. V zahraničí je pomer cena a kvalita na vyššej úrovni ako u nás na Slovensku.

Medzi najdôležitejšie odporúčania zaradíme prevádzku lyžiarskych stredísk počas celého roka. Strediska by sa mali začať preorientovávať na fungovanie počas celého roka. V našej bakalárskej práci sme uviedli príklad lyžiarskeho strediska Kalnica, ktoré sa pre

záchrana lyžiarskeho strediska v uplynulých rokoch preorientovalo mimo zimnej a v čase letnej sezóny na Bike Park a poznajú ho nie len na Slovensku ale aj v zahraničí.

Predpokladáme, že lyžiarske strediska na Slovensku budú mať inú podobu ako ju dnes poznáme. Globálne otepľovanie, vplyv pandémie, legislatívny rámec môžu ovplyvniť chod lyžiarskych stredísk a ich smerovanie. Tieto faktory môžu viesť k tomu, že lyžiarske strediska sa budú musieť preorientovať na strediska, ktoré budú fungovať počas celého roka. Každé lyžiarske stredisko skrýva v sebe potenciál, ktorý treba využiť počas celého roka, aby prilákalo návštevníkov.

Zoznam použitej literatúry

Knižné zdroje:

CÁKOCI, R. – *Cestovný ruch na Slovensku*. Humánna geografia/ Lauko, V., Tolmáči, L., Križan, F., Gurňák, D., Cákoci, R., Bratislava: Geo-grafika, 2013, 214-253 s. 9788089317233

Dušan Holub, Mária Veterníková, Marián Kropaj, Hana Magurová, Andrea Slezáková, Katarína Bartalská. *Základy práva pre ekonómov*, Bratislava: Wolters Kluwer, 2016, 22-25 s. ISBN 978-80-8168-513-2

GÚČIK, Marián – *Cestovný ruch: úvod do štúdia*. Banská Bystrica: Dali-BB, 2010, ISBN 9788089090808

HORVAT, Matej a kolektív – *Živnostenský zákon. Komentár*, Bratislava: Wolters Kluwer, 2019, ISBN 9788057101291

Matlovičová K., Klamár R., Míka M. – *TURISTIKA A JEJ FORMY*, Prešov: Grafotlač Prešov, 2015, 277-280 s. ISBN: 978-80-555-1530-4

OTRUBOVÁ, E. – *Lyžiarske strediská na Slovensku*. *Acta Facultatis Rerum Naturalium Universitatis Comenianae, Geographica*, Bratislava : Univerzita Komenského, 1998, č. 41, 165-173 s. ISBN 8022313726

VRABKO, Marián kolektív- *Správne právo hmotné osobitá časť*, 3 vyd., Bratislava: Wolters Kluwer, 2017, ISBN 9788089603688 2018

Internetové zdroje:

Elektro revízie SK, Oficiálna webová stránka. 2021[online]. Dostupné na internete: [Normy :: ELEKTRO REVIZIE SK \(elektro-revizie-sk.sk\)](http://Normy::ELEKTROREVIZIE.SK)

Konferencia elektrotechnikov Slovenska, Oficiálna webová stránka. 2018 [online]. Dostupné na internete: [Microsoft Word - ZBOR49ko \(sez-kes.sk\)](http://MicrosoftWord-ZBOR49ko(sez-kes.sk))

Lanová doprava, Oficiálna webová stránka. 2022[online]. Dostupné na internete: LANOVKY.sk - všetko o lanovkách

Technická inšpekcia Slovenska republika, Oficiálna webová stránka. 2022[online]. Dostupné na internete: [Kontrola oceľových konštrukcií žeriavov a zdvíhadiel vrátane ich dráh | Technická inšpekcia, a.s. \(tisr.sk\)](http://www.tisr.sk)

Ústredný portál ministerstva vnútra, Oficiálna webová stránka. 2021 [online]. Dostupné na internete: <http://www.szk.sk/rozdelenie-zivnosti/volne/>

Ústredný portál verejnej správy, Oficiálna webová stránka. 2021 [online]. Dostupné na internete: https://www.slovensko.sk/sk/agendy/agenda/_zakladne-pojmy-v-oblasti-prava/

Záujmové združenie prevádzkovateľov lanoviek a lyžiarskych vlekov. Oficiálna webová stránka. 2022[online]. Dostupné na internete: [Odkazy... \(lavex.sk\)](http://lavex.sk)

Zákony:

Zákon č. 50/1976 Z. z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov

Zákon č. 455/1991 Zb. Živnostenský zákon v znení neskorších predpisov

Zákon č. 544/2002 Z. z. o Horskej záchranej službe v znení neskorších predpisov

Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov

Zákon 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

Zákon č. 513/2009 Z. z. o dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 514/2009 Z. z. o doprave na dráhach v znení neskorších predpisov

Zákon č. 508/2009 Z. z. Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci s technickými zariadeniami tlakovými, zdvíhacími, elektrickými a plynovými a ktorou sa ustanovujú technické zariadenia, ktoré sa považujú za vyhradené technické zariadenia

Zákon č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu v znení neskorších predpisov

Zákon č. 58/2014 Z. z. o výbušninách, výbušných predmetoch a munícii a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Vyhlášky:

Vyhláška Ministerstva stavebníctva Slovenskej republiky č. 77/1965 Z. z., o výcviku, spôsobilosti a registrácii obslúh stavebných strojov

Vyhláška Slovenského úradu bezpečnosti práce a Slovenského banského úradu č. 374/1990 Z.z. o bezpečnosti práce a technických zariadení pri stavebných prácach

Vyhláška Slovenského úradu bezpečnosti práce a Slovenského banského úradu č. 208/1991 Z. z., o bezpečnosti práce a technických zariadení pri prevádzke, údržbe a opravách vozidiel

Vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 469/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú hranice horských oblastí, v ktorých vykonáva činnosť Horská záchranná služba v znení neskorších predpisov

Vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 469/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú hranice horských oblastí, v ktorých vykonáva činnosť Horská záchranná služba v znení neskorších predpisov

Vyhláška Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky č. 205/2010 Z. z. o určených technických zariadeniach a určených činnostiach a činnostiach na určených technických zariadeniach v znení neskorších predpisov

Vyhláška Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky č. 245/2010 Z. z. o odbornej spôsobilosti, zdravotnej spôsobilosti a psychickej spôsobilosti osôb pri prevádzkovaní dráhy a dopravy na dráhe v znení neskorších predpisov

Vyhláška Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky č. 350/2010 Z. z. o stavebnom a technickom poriadku dráh v znení neskorších predpisov

Vyhláška Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky č. 351/2010 Z. z. o dopravnom poriadku dráh v znení neskorších predpisov

Emailová komunikácia:

Ing. Miroslav Dobrota, marketing, PARK SNOW Donovaly

Telefonická komunikácia:

Ing. Michal Fenik, majiteľ, Ski Park Kalnica, Bike Park Kalnica

Zoznam príloh

Príloha č. 1: Dotazník

Príloha č. 2: Návštevnosť počas letnej a zimnej sezóny

Príloha č. 3: Rozdiel návštevností v percentách (%)